

Over: Ideeën voor GR WP2022
 Aan: Kenniscoördinatorenoverleg
 Van: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
 Datum: 03-03-2021

notitie

Op 8 maart staat het werkprogramma van de Gezondheidsraad voor 2022 op de agenda van het kenniscoördinatorenoverleg van VWS. De Gezondheidsraad wil graag weten of er in het komende jaar behoefte is aan advies over specifieke onderwerpen op het VWS beleidsterrein, los van de vaste adviestaken die de raad heeft op het gebied van voeding, vaccinaties en screening. Het doel van deze bijeenkomst is om input op te halen bij de verschillende kenniscoördinatoren. Als aanknopingspunt voor het gesprek op 8 maart is hier een selectie van onderwerpen die binnen het (wetenschappelijke) netwerk van de GR is opgehaald.

1. Suïcidepreventie bij jongeren

Suïcide is doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren van 10 tot 25 jaar. Het aantal suïcides onder jongeren van 10-25 jaar neemt de afgelopen jaren toe. Het beleid van de overheid is gericht op het terugdringen van het aantal suïcides en het aantal suïcidepogingen en het stimuleren van het onderzoek naar suïcide(preventie). Vooral, zoals blijkt uit de 3de Landelijk Agenda Suïcidepreventie, door kennis over effectieve suïcidepreventie te vertalen in concrete plannen en actie. De 3de Landelijk Agenda Suïcidepreventie is één van de pijlers van het landelijk preventiebeleid. Het versterken van de integrale netwerk aanpak en het leren van elkaar staat centraal in deze 3de agenda. De Gezondheidsraad kan op grond van de stand van de wetenschap in kaart brengen welke factoren een rol spelen bij suïcides en suïcidaal gedrag bij jongeren en wat deze factoren kunnen betekenen voor het (vroegtijdige) signaleren van suïcidaal gedrag. Ook kan zij de overheid op grond van de wetenschap adviseren welke preventie strategieën en maatregelen het risico op suïcide en het aantal suïcides onder jongeren kunnen verlagen.

2. AI in de diagnostiek

De verwachting is dat medische Artificial Intelligence (AI) in de toekomst een grote vlucht zal nemen. Om de introductie van AI op veilige, efficiënte en verantwoorde wijze vorm te geven, moeten nog belangrijke vragen beantwoord worden, zoals: hoe betrouwbaar is de techniek? In hoeverre wordt het werk van de arts overgenomen? Wat te doen als moeilijk herleid kan worden op grond waarvan een algoritme tot een diagnose komt? Wat betekent het gebruik van AI voor de relatie tussen arts en patiënt? Wie of wat is er verantwoordelijk als er een verkeerde diagnose wordt gesteld? Hoe zit het met de opslag, beveiliging en "eigendom" van de gegevens? De Gezondheidsraad kan adviseren over technische, medische en ethische aspecten van AI met behulp van voorbeelden uit de (beeldvormende) diagnostiek, waar toepassing van AI is al snel een realiteit aan het worden is, o.a. in de radiologie, oogheelkunde, dermatologie en pathologie.

3. Effectiviteit van instrumentarium signalering kindermishandeling

Het zo tijdig mogelijk op effectieve wijze signaleren van kindermishandeling is van groot belang. De afgelopen jaren zijn, o.a. in het kader van uitvoering van de sinds 2013 verplichte meldcode kindermishandeling, verschillende instrumenten ontwikkeld voor de (vroeg) opsporing van kindermishandeling. Voor een adequate aanpak van kindermishandeling en het verder optimaliseren van het beleid is het belangrijk om zicht te hebben op de effectiviteit van deze instrumenten en de gevolgen van het signaleren en interveniëren voor het welzijn en de gezondheid van de kinderen. De

Gezondheidsraad kan op basis van de stand van de wetenschap de effectiviteit van instrumenten, methodes en maatregelen in kaart brengen en op basis daarvan aanbevelingen doen voor (verdere) optimalisering van het overheidsbeleid ten aanzien van kindermishandeling.

4. Gevolgen coronacrisis (meerdere deelonderwerpen)

- a. **De lange termijn gevolgen van Covid-19 voor de geestelijke gezondheid**
Inmiddels is duidelijk dat de corona maatregelen (social distancing, lockdown, onderwijs op afstand, avondklok etc.) die genomen zijn om de verspreiding van Covid-19 in te dammen negatieve gevolgen hebben voor de psychische gezondheid van onder andere jongen. Dit betreft zowel kinderen (onveilige thuissituatie), adolescenten en jongvolwassenen. Deze klachten betreffen met name klachten van internaliserende aard. De toename in psychische klachten worden o.a. zichtbaar in de hoge druk op GGZ/hulpinstanties. We weten echter dat de meerderheid van de jongeren/jongvolwassenen met psychische klachten niet in contact zullen komen met de GGZ/hulpinstanties. Het risico is dan dat de psychische klachten onbehandeld blijven, en daarmee kunnen gaan persisteren en diep indringen in de gezondheid van jongeren. Wat is er bekend over de gevolgen van sociale isolatie op psychische gezondheid op kortere en langere termijn? Hoe kunnen we zicht krijgen op jongeren/jongvolwassenen met psychische problemen die niet zelf contact zoeken met hulpinstanties? Wat kan gedaan worden om de nadelige effecten op lange termijn te beperken?
- b. **Public health maatregelen bij een volgende pandemie**
Pandemieën zoals Covid-19 zullen naar verwachting frequenter voorkomen. De maatschappij zal zich daaraan aan moeten passen, bijvoorbeeld door verandering in gedrag en het permanent adopteren van bepaalde public health maatregelen op het gebied van hygiëne en/of door leefstijlgerichte interventies die beschermen tegen infectieziekten. Wat is hier wel en niet over bekend en hoe kan dit toegepast worden?
- c. **Zoönosen**
Zoönosen zijn infecties die van dieren op mensen kunnen worden overgedragen. Mede naar aanleiding van de Covid-19 crisis is het van belang om na te gaan of er nieuwe inzichten zijn op dit onderwerp en te bezien wat de risico's zijn als het gaat om het uitbreken van een nieuwe zoönose in Nederland. De Gezondheidsraad kan onder andere nagaan welke factoren het opduiken van zoönosen beïnvloeden, welke opduikende zoönosen de grootste risico's vormen voor de volksgezondheid, hoe het opduiken van zoönosen kan worden tegengegaan, en hoe kunnen opduikende zoönosen tijdig kunnen worden gedetecteerd.